

Jaarverslag

2023

Jaarverslag 2023

Colofon

Het jaarverslag 2023 is een uitgave van de Nederlandse Vereniging van Revalidatieartsen. Het document is te downloaden via revalidatie.nl

Vragen

Heb je vragen of opmerkingen over dit document? Meld deze dan via VRA@revalidatiegeneeskunde.nl

Tekst

Corine Ottevanger | beleidsadviseur VRA
Esther Hosli | researchcoördinator VRA
Maud Oomen | beleidsadviseur VRA
Thieu Berkhout | directeur VRA

Vormgeving en opmaak

Blauwzuur (www.blauwzuur.nl)

Copyright

©Nederlandse Vereniging van Revalidatieartsen april 2024
Alle opgenomen informatie is eigendom van de Nederlandse Vereniging van Revalidatieartsen. Overnemen van inhoud, geheel of gedeeltelijk is toegestaan mits met bronvermelding.

Vrijwaring

De redactie heeft de grootst mogelijke zorg besteed aan de samenstelling van dit document. Desondanks accepteert de VRA geen aansprakelijkheid voor eventuele onjuistheden in de informatie, noch voor schade, overlast of ongemak dan wel andersoortige gevolgen die voortvloeien uit of samenhangen met het gebruik van de informatie.

“Samen sterk(er) voor de beste revalidatiegeneeskunde” is de bestaansreden of “het waarom” van de VRA

De VRA is er voor en door revalidatieartsen. De inbreng van de leden is van groot belang om de belangen van revalidatieartsen en hun patiënten en de revalidatiezorg te bewaken en verbeteren. Dit gebeurt in alle gremia van de VRA waar gezamenlijk beleid wordt gemaakt over de revalidatiegeneeskunde en de koers van de vereniging.

Het bestuur van de VRA bestaat uit een voorzitter, vice-voorzitter, secretaris en een penningmeester en leden uit de bestuurscommissies, Kindersectie, Hooglerarenconvent en Junior VRA. Zij wordt geadviseerd door de geaccrediteerde werkgroepen en gecontroleerd door de Algemene Vergadering die bestaat uit alle stemgerechtigde leden van de vereniging.

Voorwoord van de voorzitter

Voor u ligt het jaarverslag 2023 nieuwe stijl. We hebben een en ander grafisch en tekstueel veranderd en hopen dat het daarmee beter leesbaar is geworden. In een tijdperk waarin, voor de toegankelijkheid en duurzaamheid van de zorg, kritisch gekeken moet worden wat we wel en wat we niet doen binnen de medisch specialistische zorg, is na jaren overleg het standpunt MSR gepubliceerd. Nu zijn we zelf aan zet met het maken van het kwaliteitskader, waarmee een werkgroep van onze leden voortvarend aan de slag is gegaan.

De sector piept en kraakt in zijn financiële voegen. Voor de toekomst wordt voorzien dat menskracht schaars goed wordt bij een groeiende ouder wordende populatie die onze zorg vraagt. Dat vraagt naast een kritische blik op wat wel en niet kan binnen de MSR, ook om anders werken. Meer samenwerking met andere medisch specialisten, eerstelijns en sociaal domein, om aantoonbaar te doen wat ertoe doet voor onze patiënten.

Alleen zo kunnen we onze kennis blijven inzetten om inwoners van Nederland in alle leeftijdsfasen zo vitaal en zelfstandig mogelijk te laten meedoen.

In 2023 hebben we op deze weg naar de toekomst een aantal belangrijke stappen gezet:

- De Kennisagenda Revalidatiegeneeskunde 2023 is gepubliceerd
- Samen hebben we in 2023 geformuleerd wat ons bestaansrecht als organisatie is, namelijk "samen sterk(er) voor de beste revalidatiegeneeskunde".
- In samenwerking met Revalidatie Nederland (RN) kan het kwaliteitsregistratiesysteem Revalidatie Impact toegelaten worden tot het register voor Kwaliteitsregistraties zodra de Wkkgz-wetswijziging doorgevoerd is
- Samen met de orthopeden, reumatologen en sportartsen zijn we verenigd in de Beweegcoalitie om het gesprek en de implementatie van bewegen binnen de medisch specialistische zorg zoveel mogelijk te voeren

- De eerste contouren voor het beleidsplan 2025-2030 zijn gemaakt
- De verbinding met de FMS is versterkt
- We kijken terug op een succesvol Colloquium en DCRM waar de meerwaarde van samenwerking met ervaringsdeskundigen werd bevestigd
- De Green Deal 3.0 is ondertekend en het Groen Revalidatie Netwerk is opgericht.

Voor mij als voorzitter is dit het laatste jaarverslag. Met een gerust hart draag ik bij de ALV in april 2024 het stokje over aan Paulien Goossens.

Ik kijk terug op een dynamische periode waarin de buitenwereld toenemend invloed heeft op het werk in de spreekkamer. Daar kunnen we ons niet (meer) voor afsluiten, ook niet in de spreekkamer.

We kunnen trots zijn op een vereniging met betrokken leden waar in commissies, secties en werkgroepen veel werk verricht wordt om mensen die ons nodig hebben van goede revalidatiegeneeskunde te voorzien. Laten we het huidige tijdperk gebruiken om de revalidatiegeneeskunde zich verder te laten ontwikkelen en met elkaar actief de buitenwereld met de spreekkamer verbinden.

Annette van Kuijk

maart 2024

De VRA in ontwikkeling

Samen sterk(er) voor de beste revalidatiegeneeskunde

Een heldere missie en visie van de vereniging helpt bij het maken van keuzes. Het bestuur heeft geconstateerd dat de missie en visie van de VRA een update kunnen gebruiken, zodat het doel van de vereniging en waarom zij bestaat sterker naar voren komt. Om hier nieuwe vorm aan te geven is gekozen voor de Golden Circle van Simek. Hierbij wordt het waarom, het hoe en het wat van de vereniging in 3 cirkels beschreven. Bestuur, bestuurscommissies, Kindersectie, Hooglerarenconvent en Junior VRA hebben gebrainstormd over de 'why' ofwel het waarom van de VRA. Op basis van de kernwoorden die in veel reacties terugkwamen, is het 'waarom' opgesteld die door de ALV van april 2023 is bekrachtigd: *Samen sterk(er) voor de beste revalidatiegeneeskunde*.

Publicatie Zorginstituut Standpunt MSR 2023

Na een lange aanloopperiode heeft het Zorginstituut in juni 2023 de definitieve versie van het standpunt Medisch Specialistische Revalidatie gepubliceerd. Veel input uit de commentaarronde van de VRA is in het definitieve standpunt verwerkt. Zo heeft het Zorginstituut aangegeven dat zij geen wettelijke taak heeft bij de beoordeling of een verzekerde redelijkerwijs is aangewezen op Medisch Specialistische revalidatiezorg of op welke manier de revalidatiearts deze beoordeling uitvoert. Het standpunt MSR bevat wel een hoofdstuk dat gezien mag worden als handleiding hoe de revalidatiearts navolgbaar de indicatiestelling kan onderbouwen. Daarbij is aangegeven dat de revalidatiearts dat ook op een andere wijze kan en mag beargumenteren.

Ontwikkeling kwaliteitskader

Om vanuit de beroepsgroep en de sector helderheid te geven over de indicatie voor verschillende vormen van Medisch Specialistische Revalidatie is afgesproken dat er tripartite (VRA, Revalidatie Nederland (RN) en Zorgverzekeraars Nederland (ZN)) een kwaliteitskader

wordt opgesteld. De basisdocumenten van de VRA en de discussies die zijn gevoerd bij de totstandkoming van het standpunt zullen daarin worden verwerkt. Ook de richtlijnen voor revalidatie vanuit de WHO worden betrokken. Een projectgroep en een klankbordgroep zijn samengesteld en in 2023 is gestart met de ontwikkeling van het kwaliteitskader. De verwachting is dat dit in 2024 in een ALV kan worden bekrachtigd en aangeboden aan het Zorginstituut die het op de meerjaren agenda heeft geplaatst.

Vergoeding oncologische zorg

Omdat er sprake is van een kennislacune en onvoldoende onderzoek over de meerwaarde van interdisciplinaire oncologische revalidatie is de verwachting dat hier in 2024 een duiding over wordt gedaan. Tot die duiding is afgerond blijft de aanspraak op vergoeding van deze zorg bestaan. Het is de bedoeling dat een onderzoek gedaan gaat worden om de meerwaarde van de oncologische revalidatiezorg aan te tonen. VWS werkt aan beleid over het financieren van dit soort onderzoeken en de daarbij behorende zorgkosten voor situaties waarbij de meerwaarde van bestaande zorg onvoldoende is vastgesteld en er een pakketdiscussie ontstaat. De publicatie van de duiding, de start van het onderzoek en de ontwikkeling van beleid door VWS worden op elkaar afgestemd.

Samenwerking wetenschappelijke verenigingen, Fit for the Future

In 2023 is de samenwerking van de bureaus van de wetenschappelijke verenigingen (wv-en) en de Federatie Medisch Specialisten (FMS) intensiever geworden om de continuïteit van de activiteiten te bevorderen. Zo wordt een gezamenlijk personeelsbeleid ontwikkeld en doorgroei en interne samenwerking bevorderd. De insteek is dat hierdoor minder verloop ontstaat onder personeel dat werkt bij wv-en en de FMS en een aantal overkoepelende functies geïntegreerd kunnen worden. De verzamelnaam voor projecten die tot doel hebben de continuïteit en samenwerking tussen de diverse wv-en te bevorderen is 'Fit for the Future'.

Het VRA-bureau gaat verhuizen

In 2023 is besloten dat vanaf 1 januari 2025 het VRA-bureau het vertrouwde pand aan de Oudlaan 4 gaat verlaten. Vanaf dan is het VRA-bureau gevestigd in de Domus Medica op de 5e verdieping. In 2024 werken de medewerkers van het VRA-bureau 1 dag in de week op de Domus Medica en zullen de meeste fysieke vergaderingen van commissies en werkgroepen daar georganiseerd worden. Door fysiek aanwezig te zijn op de plek waar alle wetenschappelijke verenigingen samenkomen wordt de samenwerking met andere wv-en en het Kennisinstituut bevorderd en is de VRA zichtbaarder. De samenwerking met Revalidatie Nederland gaat uiteraard onverminderd door.

Nieuws uit de ALV

In de ALV van april is besproken dat het steeds moeilijker is om VRA-leden te vinden die in een bestuurscommissie willen. Via allerlei wegen worden commissieleden geworven, maar door bezettingsproblemen op de werkvloer en onvoldoende tijd lukt het niet om alle commissies volledig op sterkte te houden. Voor de Commissie Kwaliteitsbeleid betekende dit in 2023 dat alleen de echt noodzakelijke activiteiten konden worden uitgevoerd.

In de ALV van november is Paulien Goossens benoemd als intredend voorzitter. In de loop van 2024 zal zij de voorzittershamer van Annette van Kuijk overnemen.

VRA in cijfers

8

bureaumedewerkers

99

actieve leden in bestuur,
commissies en hooglerarenconvent

6

opleidingsvisitaties

982

leden op 1-1-2023

260

verwerkte accreditatieaanvragen

11
beoordelingen van rapportages

7
beoordelingen
(plaatsvervangend) opleider

4
beoordelingen buitenlandstage

1.003

leden op 31-12-2023

14

kwaliteitsvisitaties

Profilering en toegankelijkheid MSR

Duurzame inzetbaarheid

De zorg is de sector met het hoogste ziekteverzuim. Diverse uiteenlopende factoren spelen hierin een rol zoals inperking autonomie, werkdruk en administratielast, veeleisendheid en klachtbereidheid van patiënten. In 2023 is binnen de VRA vanuit diverse invalshoeken aandacht besteed aan vitaliteit en duurzame inzetbaarheid. Bij de kwaliteitsvisitaties is duurzame inzetbaarheid toegevoegd als gespreksthema. 'Vitaliteit en werkplezier' is een van de speerpunten van de Beroepsbelangencommissie. Na een SWOT-analyse over 'Hoe houden we het werken als revalidatiearts aantrekkelijk' wordt verder nagedacht over concrete handvatten voor de VRA-leden.

Ook de Junior VRA heeft vitaliteit in 2023 als een van de speerpunten benoemd, met als doel het werkplezier te verhogen en de werkdruk te verminderen. Dit heeft o.a. geleid tot een voorstel om vitaliteit op te nemen in het nieuwe Landelijk Opleidingsplan (LOP). Dit voorstel is aangenomen binnen het Concilium van de VRA en zal in 2024 verwerkt worden in het nieuwe LOP.

Tot slot heeft het bestuur aandacht besteed aan het onderwerp duurzame inzetbaarheid tijdens het Colloquium 2023 met het thema 'De gelukkige dokter'. Zie hoofdstuk congressen.

Kwaliteit

De VRA heeft in 2023 aan 25 richtlijnontwikkelingen (16 richtlijnen en 9 richtlijnclusters) en 2 leidraadontwikkelingen van stakeholders deelgenomen. Bekijk het overzicht van alle kwaliteitsprojecten waarbij de VRA betrokken is op de [website](#).

Lopende kwaliteitsprojecten

In 2023 is met financiering door de Stichting Kwaliteitsgelden Medisch Specialisten (SKMS) gewerkt aan de onderstaande kwaliteitsprojecten:

- **Kennisagenda Revalidatiegeneeskunde** (afroning in 2023)
- Integratie van PROMs en update van de Nederlandse Dataset Dwarslaesierevalidatie (NDD) (afroning in 2023)
- Ontwikkeling Normenkader Respiratory Care Unit (afroning in 2023)
- PPP-Arm: Het aanbrengen van kwaliteitsverbeteringen aan het PPP-Arm protocol en het implementeren van de aanpassingen in de revalidatieteams (afroning in 2023)
- Toegankelijke kennis over ontwikkeling CP (met als resultaat de website www.cpenontwikkeling.nl) (afroning in 2023)
- Ontwikkeling Landelijk Zorgnetwerk Spierziekten (met als resultaat de **Blauwdruk Zorgnetwerk Spierziekten**) (afroning in 2023)
- Richtlijn Chronische Pijnrevalidatie (afroning in 2024)
- Richtlijn Aanhoudende klachten na Licht traumatisch hersenletsel (afroning in 2024)
- Gesprekskaarten Spierziekten: In dit project wordt een eerder ontwikkelde Gesprekskaart voor patiënten met SMA, aangepast voor alle patiënten (kinderen en volwassenen) met een spierziekte (afroning in 2024)
- Richtlijn Spastische CP bij kinderen (afroning in 2024)
- Richtlijn Cerebrale e/o spinale spasticiteit bij volwassenen (afroning in 2025)
- Modules Neuropathische pijn bij richtlijn Dwarslaesie (afroning in 2026)

Gehonoreerde subsidieaanvragen kwaliteitsprojecten

In 2023 zijn de onderstaande subsidieaanvragen gehonoreerd door de Stichting Kwaliteitsgelden Medisch Specialisten (SKMS):

- **Verbeterteams CVA**
Het doel van dit project is een basis vormen voor waardegedreven zorg in de MSR voor CVA-patiënten door:
 - Het opzetten van een verbeterteam met een leer- en verbetercyclus uitgevoerd op onderwerpen met praktijkvariatie
 - Het opstellen van concrete aanbevelingen voor het behandelkader NAH zodat CVA-patiënten gelijkere effectievere efficiëntere revalidatiezorg krijgen ongeacht waar ze revalideren
- **Samenwerken aan duurzame spierziektenzorg**
In dit project zal landelijk en regionaal de juiste infrastructuur worden ontworpen om de adviezen voortkomend uit de Blauwdruk Zorgnetwerk Spierziekten te kunnen implementeren.

Goedgekeurde kwaliteitsdocumenten

In 2023 zijn de volgende kwaliteitsdocumenten door de ALV goedgekeurd:

- **Normenkader Respiratory Care Unit**
- Herziene versie Nederlandse Dataset Dwarslaesie-revalidatie
- Addenda bij Behandelkader NMA (klinimetrie volwassen en klinimetrie kinderen)
- Behandelkader Arm/handamputaties en Transversale Congenitale Reductiedefecten Bovenste Extremiteten

Samen Beslissen

Veel revalidatieartsen denken dat het al heel goed gaat met Samen Beslissen, maar écht 'Samen Beslissen' gaat vaak verder dan gedacht. De Commissie Kwaliteit heeft op de VRA-website informatie over 'Samen Beslissen' bij elkaar gebracht, om de VRA-leden hiermee te ondersteunen bij het implementeren van 'Samen Beslissen' in de praktijk. Voor meer informatie [klik hier](#).

DCRM-workshop Afbakening MSR vanuit verschillende invalshoeken

De bekostiging van de revalidatiegeneeskunde staat onder druk. De Beroepsbelangencommissie (BBC) heeft tijdens het DCRM een workshop georganiseerd over de vraag: Hoe gaan wij als revalidatieartsen om met factoren die de toekomst van de MSR bepalen en hoeveel invloed hebben wij zelf eigenlijk? Aan de hand van stellingen over geld, profilering, praktijkvariatie en wetenschappelijke onderbouwing is discussie gevoerd met de deelnemers en een afgevaardigde van een zorgverzekeraar. Deze workshop deed veel stof opwaaien. De BBC denkt na over een vervolg op deze workshop in 2024 of 2025.

Revalidatieregister en Revalidatie Impact

Het kwaliteitsregistratiesysteem Revalidatie Impact voldoet sinds 2023 aan alle eisen om toegelaten te worden tot het register voor Kwaliteitsregistraties zodra de Wkkgz-wetswijziging doorgevoerd is.

Aan het register hebben twaalf instellingen data aangeleverd: Libra, Adelante, Hoogstraat, Revalidatie Friesland, Revant, Rijndam, Roessingh, Heliomare, UMC Utrecht, Treant, Maasstad Ziekenhuis, Noordwest Ziekenhuisgroep. Er zijn twee instellingen die wel data hebben aangeleverd, maar door een technisch probleem is hun data is nog niet opgenomen in het revalidatieregister: Merem, Vogellanden. Er zijn zeven instellingen die de overeenkomsten hebben ondertekend, maar nog geen data hebben aangeleverd: Capri, Klimmendaal, Reade, RAP Heerlen, Spaarne Gasthuis, Sint Maartenskliniek, Basalt.

De vulling van patiëntgroepen in de DBC data in het revalidatieregister is in 2023 verbeterd maar nog steeds matig/slecht. Om werkwijzen te kunnen vergelijken zijn goed vergelijkbare patiëntgroepen nodig. Revalidatieartsen spelen daar een belangrijke rol in.

In juni 2023 is het dashboard 'zorg-behandeling' van het revalidatieregister opgeleverd. Ook zijn trainingen georganiseerd voor het voeren van spiegelgesprekken. In 2024 wordt verder gebouwd aan het dashboard zodat het voor revalidatieartsen interessant is en daadwerkelijk resultaten zichtbaar worden voor de registratie-inzet.

Opleiden

Opleidersdag 2023

De Jaarlijkse Opleidersdag is in 2023 in De Hoogstraat Utrecht georganiseerd met ongeveer 40 (plaatsvervangend) opleiders. Met op het programma een workshop over generatieleren en de laatste stand van zaken rondom het Landelijk Opleidingsplan, profilering en vitaliteit.

Herziening LOP

Het Concilium heeft zich in 2023 beziggehouden met verschillende onderwerpen die in 2024 verwerkt gaan worden in het nieuwe Landelijk Opleidingsplan (LOP):

- Generieke activiteiten en profiel: aiossen krijgen vanaf het nieuwe LOP de keus om een van de drie generieke activiteiten (onderwijs, wetenschap en management) te kiezen als profiel. Voorheen deed elke aios een wetenschappelijk onderzoek.
- Nieuwe maatschappelijke thema's zijn geïdentificeerd welke een plek gaan krijgen in het LOP: vitaliteit (op aandragen van o.a. de Junior VRA), preventie/leefstijl en innovatie/technologie.
- Leidraad regionaal onderwijs: Iris Dekker (aios revalidatiegeneeskunde) voert in opdracht van het Concilium en de Scholingscommissie een onderwijsstage uit met als doel de aansluiting van het regionaal (en lokaal) onderwijs op het landelijke onderwijs (herzien in 2022). De leidraad wordt begin 2024 opgeleverd.

Zichtbaarheid van het vak

Het Concilium was samen met de Junior VRA aanwezig op de KNMG-carrièrebeurs om geneeskundestudenten te enthousiasmeren voor de revalidatiegeneeskunde. Tijdens deze beurs heeft de Junior VRA een workshop gegeven 'Wil jij weten wat de revalidatiearts doet?'.

Scholing

De modernisering van het landelijk onderwijs is in 2023 afgerond: inmiddels zijn zowel de themacursussen als de lijnleercursussen (klinisch redeneren, communicatie en statistiek) allemaal in de Digitale Leeromgeving (DLO) toegevoegd. Cursussen worden via een vaste cyclus elk jaar geëvalueerd en verbeterd om een hoge kwaliteit van onderwijs te bereiken.

Toetsing

In 2023 heeft de Toetsingscommissie 7 thema-eindtoetsen afgenomen van elk 50 vragen. De vragenbank is uitgebreid naar 845 vragen. Het Concilium heeft in 2023 het besluit genomen dat de voertaal van de toets wijzigt van Engels naar Nederlands, om beter aan te sluiten bij de voertaal van de scholing. Alle vragen in de vragenbank zijn inmiddels vertaald met hulp van de leden van de Toetsingscommissie, cursuscoördinatoren en betrokken docenten.

Tot slot is het '**Reglement landelijke thema-eindtoets VRA - 2023**' opgesteld en goedgekeurd.

Opleidingsvisitaties

In 2023 zijn door de Plenaire Visitatiecommissie (PVC) 6 opleidingsvisitaties uitgevoerd.

Met het oog op de 14 geplande visitaties in 2024 is gekeken naar de mogelijkheid om erkenningen van meerdere opleidingsinstellingen te clusteren tot 1 erkenning. Dit blijkt niet mogelijk. Het combineren van 2 visitaties in de regio is uitgewerkt voor 2024. Voordeel hiervan is minder voorbereidingstijd, nadeel is dat de werkbelasting in die periode tijdelijk hoog is. Het clusteren van visitaties wordt gedaan met het streven om in de toekomst meer regionaal te gaan visiteren.

Junior VRA

De Junior VRA heeft in 2023 gewerkt aan twee speerpunten:

1. Zichtbaarheid van ons vak met als doel om meer geneeskunde studenten en anios/aios kennis te laten maken met ons mooie vak. Resultaten van dit speerpunt: er is een leidraad opgesteld en in ieder OOR een presentatie gehouden met het voorstel om de leidraad toe te passen. Ook is een eigen

gemaakte poster met contactgegevens van de revalidatie op diverse locaties opgehangen, zoals de faculteit afdeling neurologie/orthopedie.

2. Overgang van aios naar jonge klaren beter laten verlopen, met name op gebied van niet-patiënt-gebonden taken. Resultaten speerpunt: naar aanleiding van de enquêtes onder jonge klaren zijn tips op de VRA website geplaatst. Denk hierbij aan

onder andere praktische tips voor eerste werkplek, voorbeeldvragen voor sollicitatieprocedures en startgesprekken zoals bespreken van een mentor.

Tot slot heeft de Junior VRA de basisklapper voor aiosen een update gegeven met informatie en instructies voor de opleiding tot revalidatiearts.

Groen Revalidatie Netwerk

Het Groen Revalidatie Netwerk is eind 2022 opgericht door de VRA en Revalidatie Nederland samen.

Doel van het netwerk is het faciliteren van de versneling van verduurzaming binnen de revalidatiesector. Dit willen we bereiken door het informeren, inspireren, verenigen en delen van best practices over duurzaamheid. In 2023 heeft het netwerk de volgende activiteiten georganiseerd en doelen bereikt:

- Ondertekening van de Green Deal 3.0 door het VRA bestuur
- Een tweede online netwerkbijeenkomst groene revalidatie op 26 juni 2023
- Continue uitwisseling van kennis op Revalidatiekennisnet
- De workshop 'aan de slag met duurzaamheid' op het DRCM 2023. Daarnaast is tijdens het DCRM bewustzijn gecreëerd over duurzaamheid door middel van een inventarisatie van groene frustraties en groene voorbeelden.
- Start van een inventarisatie van Green Teams en contactpersonen binnen instellingen en hun verwachtingen van het netwerk.

Highlights uit de werkgroepen

Sectie Kinderrevalidatiegeneeskunde

Samen met VRA en RN hebben in 2023 strategiesessies plaatsgevonden om tot samenhangende strategische thema's te komen voor de nabije toekomst, 2024-2028. De komende periode wil de Kindersectie zich onder andere richten op thema's als herinrichting van zorg, kwaliteitsborging en verdere profilering in netwerken op landelijk en regionaal niveau. Daarnaast heeft in 2023 een landelijke invitationale conference plaatsgevonden waar vervolgstappen zijn gezet ten behoeve van verdere inrichting van een landelijk onderzoeksnetwerk kinderrevalidatie.

Werkgroep Hersenletsel Revalidatie (WHR)

De WHR was in 2023 actief betrokken bij 9 verschillende richtlijnen/standaarden, waaronder de VRA-richtlijn 'Aanhoudende klachten na LTH' (5 WHR-leden in de werkgroep) en de Zorgstandaard Hersenletsel van de Hersenletselalliantie, die in 2024 ter autorisatie verschijnt. Daarnaast is de WHR betrokken bij de nieuwe werkwijze voor richtlijnonderhoud. Drie WHR-leden hebben zitting in de stuurgroep en expertisegroepen van het Cluster Acute Neurologie en het Cluster Cerebrovasculair.

Ook heeft de WHR in 2023 een artikel in het NTR gepubliceerd over E-health binnen de CVA-revalidatie op basis van een breed uitgezette vragenlijst onder alle WHR-leden.

Wetenschap

Stimuleren van wetenschap is een belangrijke doelstelling van de Commissie Wetenschap & Innovatie, het Hooglerarenconvent en de researchcoördinator. In 2023 is gewerkt aan de volgende onderwerpen:

Nieuwe Kennisagenda Revalidatiegeneeskunde

De nieuwe Kennisagenda Revalidatiegeneeskunde is in april gepubliceerd. De kennisagenda bevat een beschrijving van de vijftien belangrijkste kennishiaten op het gebied van zorgevaluatie

en innovatie binnen de revalidatiegeneeskunde. Het beantwoorden van de kennishiaten gaat bijdragen aan meer kennis, betere richtlijnen en meer doelmatige patiëntenzorg.

Samenwerking

Krachtenbundeling met de FMS en andere wetenschappelijke verenigingen om gemeenschappelijke doelstellingen te bereiken kreeg vorm door deelname aan de Raad Wetenschap & Innovatie van de FMS, implementatie van de veldnorm 'toetsing en kwaliteitsborging van WMO-plichtige zorgevaluaties'. Verder wordt gewerkt aan de vorming van de projectgroep 'research coördinatie' met andere wv-en in het kader van Fit For the Future. De VRA gaf input voor de kennisagenda van verschillende andere wv-en en voor de post-COVID kennisagenda.

Versteviging van ervaringsdeskundigheid in wetenschap

Door actieve betrokkenheid van ervaringsdeskundigen wordt wetenschappelijk onderzoek relevanter en neemt de kans op succes toe. De inbreng van ervaringsdeskundigen in wetenschap is verstevigd door de oriëntatie op een patiëntlidmaatschap van de Commissie Wetenschap & Innovatie, een ervaringsdeskundige als mede-dagvoorzitter bij het DCRM en de bijdrage van ervaringsdeskundigen aan het inhoudelijk programma van het DCRM.

Early career wetenschapsdag

Voor arts-onderzoekers die aan het begin van hun carrière staan is het vaak een uitdaging om hun klinische taken te combineren met het doen van wetenschappelijk onderzoek. Om deze groep te ondersteunen en te stimuleren werden een early career wetenschapsdag georganiseerd en netwerk opgericht.

Coördinatie en samenwerking in wetenschappelijk onderzoek

De coördinatie van wetenschappelijk onderzoek en samenwerking in onderzoek krijgt verder vorm door uitwerking van het beleidsplan research coördinatie. Uit de verschillende pijlers is een aantal onderdelen afgerond:

- Procesevaluatie van het kennisagenda traject
- In kaart brengen van de onderzoeklijnen onder hoogleraren revalidatiegeneeskunde
- Gecoördineerde indiening van onderzoeksvorstellen bij de ZonMw / ZE&GG kennisagenda call en bij de ZonMw Doelmatigheidsonderzoek call van 2023
- Organisatie workshop over kennisagenda tijdens het Colloquium 2023 en workshop over implementatie tijdens het DCRM 2023
- Stroomlijning van proces 'steunverzoeken voor wetenschappelijk onderzoek'
- Structurele communicatie over financieringsmogelijkheden voor onderzoek via nieuwsbrief en website
- Creëren structurele mogelijkheid voor inclusie oproepen via nieuwsbrief en website
- Uitbreiding informatie voor onderzoekers op website

Hooglerarenconvent

Om het hoofd te bieden aan de ontwikkeling van expertisecentra en de ontwikkelingen rond het IZA (regionetwerken, centraliseren) hebben de hoogleraren en hun onderzoeksgroepen gewerkt aan het verbeteren van de samenwerking bij het initiëren en aansturen van revalidatieonderzoek, revalidatieonderwijs en het positioneren van de revalidatiegeneeskunde in de medische faculteiten.

Aan samenwerking bij onderzoek en het opzetten van netwerken wordt steeds meer handen en voeten gegeven met andere specialisten, bijvoorbeeld in Contrast (CVA-netwerk met neurologen). Daarnaast via samenwerkingsverbanden tussen UMC's en andere ziekenhuizen/revalidatiecentra rondom thema's zoals leefstijl en bewegen of diagnoses zoals neuromusculaire aandoeningen, dwarslaesie en pijn.

Congressen

Twee keer per jaar organiseert de VRA een congres: in het voorjaar het Colloquium met beleidsmatige onderwerpen en in het najaar het tweedaags Dutch Congress of Rehabilitation Medicine (DCRM).

Colloquium

Op 21 april 2023 was het thema van het Online Colloquium: 'de gelukkige dokter'. Op dit congres waren 361 deelnemers (waarvan 25 sprekers), 2 sponsors en 6 standhouders aanwezig.

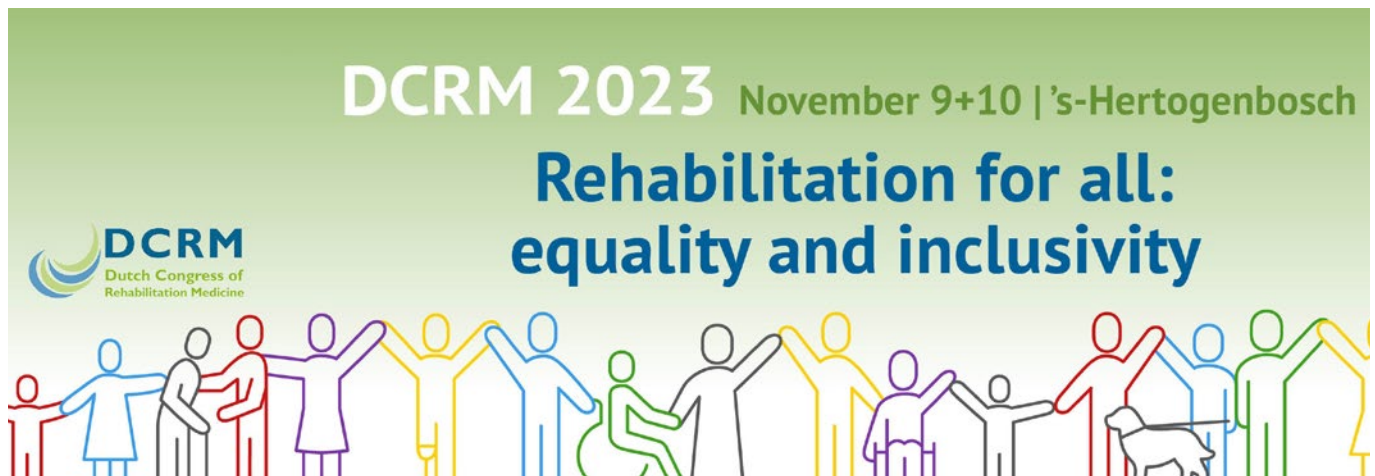
Onderdelen van dit congres:

- Dagvoorzitters Ilse van Nes (revalidatiearts)

en Johan Lim (aios revalidatiegeneeskunde)

- Keynotespreker 'geluksprofessor' Meike Bartels
- Tafelgesprek over de gelukkige dokter met een aios, revalidatiearts, psychiater en bestuurslid van De Jonge Specialist
- Free paper sessie met 6 presentaties
- 6 Workshops, o.a. over medisch leiderschap, vitaliteit en werk-prive balans

DCRM

Op 10 en 11 november 2023 werd het DCRM georganiseerd in congrescentrum 1931 in 's Hertogenbosch met als thema: 'Rehabilitation for all: equality and inclusivity'. Tijdens dit congres lag de nadruk op inclusiviteit binnen de revalidatiegeneeskunde. Op het congres waren 723 deelnemers (waarvan 110 sprekers), 19 sponsoren en 76 standhouders.

Het congres bestond uit de volgende onderdelen:

- Dagvoorzitters dr. Nicole Voet (revalidatiearts) en Mathieu Maanders (ervaringsdeskundige)
- 5 plenaire sprekers
- 24 workshops en mini-symposia
- 24 free paper presentaties
- 70 posters
- 14 innovatie posters
- 1 Debat
- Innovatie dag op de donderdag in samenwerking met Revalidatie Nederland

De Commissie Wetenschap & Innovatie heeft op het DCRM de volgende wetenschappelijke stimuleringsprijzen uitgereikt aan 'early career' onderzoekers/artsen:

- **PhD Award revalidatiegeneeskunde** is gewonnen door dr. Saskia Houwen
- **Prijs voor beste presentatie** van een free paper is gegaan naar Sophie Vervullens
- **Prijs voor beste posterpresentatie** is gegaan naar Tim Veneman
- Nienke Kerver en Anneke Welkamp zijn genomineerd voor de **TESC Award**

Nieuwe congreswebsite

Vanaf maandag 9 oktober heeft de congreswebsite een nieuwe, modernere uitstraling gekregen.

Prijzen

Elk jaar reikt het bestuur van de VRA een aantal prijzen uit aan haar leden:

Prof. dr. Annemieke Buizer is Docent van het Jaar 2023

Annemieke Buizer is door de aiossen gekozen als Docent van het Jaar door haar enthousiasme en bevoegenheid ten aanzien van het vakgebied, haar fijne stem en de manier waarop ze kennis simpel en helder kan overdragen tijdens de cursus.

Wouter Vints winnaar Livit Trofee 2023

Wouter Vints (aios revalidatiegeneeskunde) wordt door de jury beoordeeld als een jonge onderzoeker die zich tijdens de opleiding op wetenschappelijk gebied bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt: hij toont veel eigen initiatief; omarmt het onderzoek; heeft veel publicaties op zijn naam staan; heeft internationaal contacten gelegd voor een promotie-onderzoek en medeoprichter en hoofdredacteur van 4abstracts PM&R.

Dr. Ilse van Nes wint Van Hoytema Trofee 2023

Ilse van Nes heeft zich in woord of geschrift bijzonder verdienstelijk gemaakt voor het vak: ze is zichtbaar in publieke en sociale media en is een bevoegen ambassadeur van ons vak. Zo heeft zij o.a. het dwarslaesie-onderzoek bij een breed publiek bekend gemaakt. Ilse is actief in zorg, onderzoek en opleiding en werd in 2021 uitgeroepen tot beste opleider van Nederland, vanuit alle specialismen. Daarnaast is Ilse binnen de VRA actief.

Revalidatie Jaarprijs voor innovatieve patiëntenzorg 2023 uitgereikt aan prof. dr. Sander Geurts

Het innovatieve project ‘Here’s my data: online monitoren spasticiteit’ omvat onder andere een app om spasticiteit in het dagelijks leven te monitoren. Zo kan de indicatiestelling voor spasticiteits-behandeling beter worden onderbouwd, kan het effect in

de dagelijkse situatie gevolgd worden en wordt de patiënt beter betrokken bij de besluitvorming rond de behandeling. De prijs wordt beschikbaar gesteld door IPSEN pharmaceutica.

Nederlands Tijdschrift voor Revalidatiegeneeskunde (NTR)

NTR 2023-1
Focus op Samenwerken

NTR 2023-2
Focus op Voeding

NTR 2023-3
**Meten = Weten;
Weten = Eten**

NTR 2023-4
Focus op post-COVID

NTR 2023-5
Focus op Toegankelijke zorg en inclusie

www.revalidatie.nl